

Jak obři stavěli v Loučimi kostel

Ve své knize „Dudáci a vlčí hlavy“, vydané v roce 1987 Západočeským nakladatelstvím Plzeň popisuje spisovatel Zdeněk Šmíd, rodák ze Kdyně, chodský kraj. V poslední kapitole knihy vzpomíná i naší vesničku Loučim v pověsti o obrech, kteří postavili loučimský kostel. Pověst uvádí následujícími slovy: „S Loučimí se pojí melancholické myšlenky: kostelík ční mezi vrchy jako zapomenuté kopí, v dálce leží modrá, vážná Šumava. A u vrat kostela je pochován mladičkový básník, ještě mu nebylo šestadvacet.

A ke všemu to jméno. Není divu, že i v pověsti tu hnízí smutek. Patří se to, je poslední (*pověst v knize, pozn. ZH*).

Loučimí se Chodsko loučí. Ale budeme-li chtít, právě tady nás Chodsko rádo přivítá. Vždycky záleží jen na jediném: odkud a kam jdeme.“

O obrech v Loučimi

Zpočátku se obři přibližovali k Loučimákům s nejvyšší ostražitostí, a stejně to nepomáhalo.

Třeba dřevorubec v lese kýchl a táta obr za horou Jezdivec povídá: „Pozdravpámůh.“ A dřevorubec si z leknutí zlámal nohu. Nebo šla Růženka na maliny a máma obryně se sklonila, až jí špičky modřínů zašimraly na tváři, a přívětivě řekla: „Na maliny, na maliny?“ A Růženka se tak roztrásla, že jí z ruky uletěl hrníček a už ho nikdy nenašla. A když se jednou malý obřík s malou obřinkou nabídli dětem, že jim ohlídnou krásy, aby neutekly do cizího, krásy se tak vyděsily, že je našli až za týden kdesi u Strakonice, jak se pasou v knížecí jeteli.

Takhle to dál nejde, nařikal táta obr, ale šlo to dál a s obry pořád nikdo nekamarádil a pořád je nikdo neměl rád. Z obříka a obřinky už vyrostly ztepilé kolosy a nebylo nikoho, kdo by jim řekl, že jsou krásní, protože maminka a tatínek to neřeknou, ti jenom vlaze koukají a dost. A tak se jednou táta obr umyl, oholil, učesal, naklonil se nad loučimskou návsi a řekl: „Víte co? My vám postavíme kostel.“

Loučimáci nejprve utekli do lesů, ale tam jim do nedohledna tarasila cestu máma obryně s mlád'aty, a tak se zkroušeně vrátili zpátky.

„Postavíme ho pěkně na kopečku,“ broukal táta obr, aby se lid nepolekal, „uděláme mu maličká uzounká okýnka a špičatou tenoulinkou věžičku.“

„Taková práce, to dá práci,“ namítl loučimský rychtář, když se vzpamatoval. „My jsme chudá obec. Co by nás takovej kostel stál?“

„Nic,“ řekl táta obr. „Jenom abyste se nás nebáli. Abyste s námi sem tam ztratili slovo. Aby tu bylo trochu veselo.“

„Tak dobrá,“ řekli vesničané, protože veselo bylo v Loučimi zadarmo, napekli stodolu buchet,

uvařili korbu brambor a obři si plivli do dlaní.

Odnesli pár nejbližších domečků, aby je náhodou nerozšlápli, roztloukli pár vršků na kamení a vyhrabali pár dolíků na písek, v obřím hrníčku si přinesli vodu. Seděli pak na bobku, míchali maltu, plácali zdi a zpívali obři hrdinské písně o činech tak statečných, že se jich lidé skoro přestali bát. Večer uléhali na východ od vsi, hlavy položili do strání, nohy natáhli do údolí k Pocinovicům. Odvážnější vesničané je jednou celé obešli s pochodní, aby viděli, jak obři spí, a opravdu, oni spali jako obyčejní lidé, stejně bezbranně. Jenom někdy, když ze spaní promluvili, uletěla ve vsi střecha nebo stodola, ale nikomu to nevadilo, protože obři hned ráno vyrobili novou a hezčí.

Tak začali Loučimáci s obry kamarádit. Vařili jim korby šišek, louky placek a hory knedlíků, protože kdo staví tak nádherný kostel, musí se pořádně posilnit. Obětovali na to posilnění i pár polí a stádo prasat, protože si vypočetli, že se jim takový výdaj vyplatí. Obři stavěli, jedli a byli pořád veselejší.

Představte si, blouznil rychtář, jaká to bude nádhera, až ten kostel bude nad náma se pnout, dyť my tam budem moci chodit klidně dvakrát denně a možná i o žních, protože to bude náš domácí kostel, a v Chodské Lhotě se zblázní vzteky, protože tam mají jenom kapličku, ať žijí naši obři! Ať žijí naši obři, volali vesničané na návsi v májovém večeru a obři byli rádi, že jsou jejich. A když byl červen a noci tak horké, že nikdo nechtěl spát, sedli si obři na okolní kopce, vesničané se rozesadili po návsi a obři vyprávěli, jak je smutné, když člověk nemá žádné sousedy.

„A kde jste se tu, vy klackové, tak najednou vzali?“ smál se rychtář a malá obřinka vyprávěla smutný příběh, jak obři bydlili nejprve v Nýrsku poblíže hradu Pejrek. A jak v těch časech, kdy obřinka byla ještě velmi malá, moc se líbili človíčkové, co tam běhali po polích a jezdili sem tam s vozíčky a všelikými zvířátky. Nejvíc ze všeho se jí líbil jeden maličký sedláček, který s maličkým koníčkem a maličkým ploužkem oral maličké pole. A obřinka už to nemohla vydržet a toho maličkého sedláčka, Lamželezo mu říkali, toho Lamželeza si posadila na dlaň i s koníčkem s pluhem, vyrýpla je s kouskem políčka, aby jim neublížila. Ale ten Lamželezo

kvičel strachy a bičoval obřinku po prstech, až to hezky lechtalo, a splašený koníček jí lítal po dlani jako splašený, řehtal a z pluhu byly třísky. Táta obr honem přichvátal a řekl obřince: „Hned to vrať, kdes to vzala.“

A až potom, když byl Lamželezo zpátky na zemi a nemohl vypadnout z obří dlaně, vrazil táta dcerušce obrovskou facku, až se zřítil hrad Klenová.

„Co s to provedla,“ zanaříkal, „lidé si teď pomyslí, že jsme zlí, a nebudou nás mít rádi a začnou nás pronásledovat. To bude náš konec, protože lidí jsou maličcí, ale chytří jako opice, které jsou ještě menší.“

A měl pravdu. Lidí s obry přestali mluvit, kalili jim vody, posmívali se jim, třikrát zapálili Šumavu a začali jim sypat krysí jed na jahody. A tak jsme tady, vzdychla obřinka a máma obryně otřela oči pracovní zástěrou. Loučímáci obry velice litovali a na dobrou noc je pohostili kopcem brambor a lánem zelí.

Na podzim kostel stál a všechno bylo přesně tak, jak předpověděl rychtář: štíhlá věž se pnula nade vsí, babičky chodily dovnitř až třikrát týdně a v Chodské Lhotě se devět lidí zbláznilo vzteky. Chyběl už jen křížek na věži a obři si na to přinesli obří stoličku, protože se ukázalo, že špička věže je i na obry dost vysoko: jako by se při té službě lidem obři najednou trošičku zmenšili či co.

Od rána stáli Loučímáci na návsi, protože vztyčení křížku chápali jako slavnostní akt a též se říkalo, že by bylo vhodné projevit obrům nějak vděčnost. Ale byl podzim, k ránu padla mlha a nehnula se celé dopoledne. V té mlze umístil mladý obr obří stoličku na severozápad od rybníka, vylezl na ni a ztratil se v šedivém mrholení. Loučímáci trpělivě čekali, až obr sleze, ale mlha houstla, nebylo vidět ani stoličku, ani obra, ani kostel a jenom škrouchání, skřípění a rány prozrazovaly, že se v oblacích cosi děje.

„Jestli mu ten křížek upadne,“ řekl jeden soused, „tak to někoho zabije.“

„A jestli spadne obřík z té stoličky,“ řekl druhý soused, „tak nás zabije všechny.“

„A jestli se přitom opře o věž,“ řekl třetí soused, „tak nás nejenom zabije, ale ještě nám rozbourá kostel.“

„To je divnej obr,“ pravil čtvrtý soused, „když potřebuje stoličku pod nohy. Třeba to ani obr není. Třeba je to podvodník.“

Na stráních a na horách kolem Loučimi seděli obři, táta s mámou a mladou obřinkou, mžilo jim na šaty od vápna, na víčka a na upracované ruce, kývali obrovskými hlavami a poslouchali, jak susedi vyprávějí.

„Postavili to moc rychle. To není poctivá práce.“ – „Co chceš, stavěli to zadarmo!“ – „Zadarmo? A co ty hory brambor?“ – „Správně! Všechno nám snědli!“ – „Žrouti!“ – „A stejně mají v Římě kostel hezčí!“

A obři na horách poznali v tu chvíli, že malí velkým nikdy neodpustí jejich velikost. A obrům že susedé nikdy neodpustí, že jsou obři, ani kdyby jim postavili deset tisíc kostelů. A že tedy obrům nezbyvá než jít dál, do úpadu jít a hledat jiné obry, zpívat si při tom hrdinské písně a

obrňovat svou duši, protože obrů je na světě čím dál méně. A tak táta obr velkým hlasem poručil synovi, aby slezl z té stoličky.

Obřík poslechl a v tu chvíli vyšlo slunce. Zlatě se leskl kříž na červené věži. Byla to taková krása, že se Loučimákům rozšířila prsa i ramena, křičeli sláva, ať žijí naši obři, vyhazovali beranice až do výše věže a někteří i dojetím plakali.

„Zůstaňte s námi, stavitelé naši,“ zebronil rychtář a celá ves z celého srdce volala:

„Ano, ano, zůstaňte s námi, Co je těch pár lánů brambor! A kdyby přišli křížáci, tak na ně šlápnete a bude pokoj!“

Ale táta obr dobře věděl, že křížáci už nechodí, že lán brambor je pro sedláka živobytí a že stavět druhý kostel v Loučimi je nesmysl. Každého souseda i sousedku, každé dítě obři jemňoulince pohladili a vyzvedli je do obrovské výšky, takže Loučimáci poprvé a naposled v životě viděli Loučim shora, dále i Radyni, Klatovy, Svatobor, Chodsko, Roklan, Hógnbógn, Pivoňské pohoří, Nepomuk a rakouskoněmecké Alpy. Bylo to tak slavné loučení, že z něj povstal název obce. A když už toho bylo dost, vykročili obři k Šumavě. Lidé koukali, jak jdou dál a dál, jak se jejich hodné hlavy ztrácejí za horami. Potom se lidé vrátili ke své práci a babičky šly do kostela. V noci se jedna dívka probudila plná naděje, že v údolí zas někdo mluví ze spánku. Ale nespal tam už nikdo. Už nikdy.